

**Statistikdokumentation for
Kapitelstakster for hvede og byg 2025**

1 Indledning

Statistikken viser udviklingen i kapitelstaksterne, dvs. købspriserne i basispriser, for byg og hvede. Kapitelstaksterne anvendes bl.a. ved regulering af lejen ved forpagtning af landbrugsjord. Kapitelstakster har eksisteret siden begyndelsen af det 17. århundrede. Fra 1910 til 1970 blev kapitelstaksterne opgjort for Stifter (tidligere områdeinddeling) og i perioden fra 1937 til 1953 kun for Sjællands Stift. Statistikken er i sin nuværende form sammenlignelig siden 1985 med tal for otte forskellige geografiske områder.

2 Indhold

Statistikken er en årlig opgørelse af kapitelstaksterne for byg og hvede. Tallene opgøres regionalt fordelt på otte kapitelstakstområder. Som følge af strukturreformen i 2007 er områdebetegnelserne i loven ændret, men områderne er ellers uforandrede. De otte kapitelstakstområder er beskrevet i vejledningen til loven om kapitelstakster.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken måler kapitelstaksterne for virksomheder, der handler med korn i Danmark. Kapitelstaksterne er købspriser målt i basispriser, hvor basispriser er det beløb en producent modtager fra køberen for en vare eller tjeneste fratrukket afgifter og tillagt subsidier som betaling for dens produktion eller salg. Enhver transportafgift faktureret særskilt er holdt udenfor. Priserne vedrører høsten fra statistikkens referenceperiode.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Kapitelstaksterne klassificeres efter kortart, hhv. hvede og byg samt efter otte kapitelstakstområder:

- Sjælland med omliggende øer
- Lolland-Falster med omliggende øer
- Bornholm
- Fyn med omliggende øer
- Sønderjylland
- Østjylland
- Vestjylland
- Nordjylland

2.3 Sektordækning

Landbruget.

2.4 Begreber og definitioner

Kapitelstakst: En årligt fastsat gennemsnitspris på byg og hvede, beregnet ud fra producenterens salgspriser i perioden fra høstens begyndelse til udgangen af december. Prisen opgøres i basispriser, hvor afgifter fratrækkes og eventuelle subsidier tillægges, mens særskilt fakturerede transportafgifter holdes udenfor. Anvendes ofte ved regulering af lejen ved forpagtning af landbrugsjord.

Basispris: Beløb producenten modtager fra køberen for en vare eller tjeneste fratrukket afgifter og tillagt subsidier som resultat af dens produktion eller salg. Enhver transportafgift faktureret særskilt er holdt udenfor. Dette prisbegreb bruges ved opgørelsen af de enkelte erhvervs produktionsværdi og værditilvækst.

Forpagtning: En aftale, hvor en person eller virksomhed (forpagteren) lejer og driver en anden parts (udlejerens) landbrugsjord, bygninger eller andre produktionsmidler mod betaling. Forpagteren har ret til at bruge de forpagtede aktiver til landbrugsdrift eller anden aftalt aktivitet i en bestemt periode og på fastsatte vilkår, som typisk reguleres gennem en forpagtningskontrakt.

2.5 Enheder

Den statistiske enhed er den virksomhed, som handler med korn.

2.6 Population

Populationen dækker alle korngrossister.

2.7 Geografisk dækning

Danmark

2.8 Tidsperiode

Statistikken dækker tidsperioden fra 1985 og frem.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Danske kroner pr. 100 kilogram.

2.11 Referencetid

Statistikken omfatter de gennemsnitlige priser på hvede og byg i perioden fra august til december det pågældende år, hvilket er fastlagt i Lov om kapitelstakster.

2.12 Hyppighed

Årlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lov (lov nr. 1659 af 14. december 2015) og Lov om Danmarks Statistik, § 12. Der ikke nogen EU-lovgivning for denne statistik.

2.14 Indberetningsbyrde

Ikke opgjort.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan få ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Kapitelstakster for hvede og byg opgøres på grundlag af årlige indberetninger fra virksomheder, som handler med korn om købte mængder og værdier af hvede og byg ved direkte handel med landmænd. Normalt udvælges de virksomheder, som medvirkede sidste år, men periodisk, med tre, fire års mellemrum, suppleres med nye virksomheder indenfor branchen. I 2024 deltog 14 virksomheder.

3.1 Kilder

Data til denne statistik hentes fra spørgeskemaer udsendt til virksomheder, der handler med korn. I 2024 deltog 14 virksomheder. Normalt udvælges de virksomheder, som medvirkede sidste år, men periodisk, med tre, fire års mellemrum, suppleres med nye virksomheder med branchen "Engroshandel med korn og foderstof", branchekode 46.002 ifølge brancheklassifikationen [Dansk Branchekode 2007](#).

3.2 Indsamlingshyppighed

Årlig.

3.3 Indsamlingsmetode

Digital indberetning via virk.dk.

3.4 Datavalidering

Data underkastes et almindelig sandsynlighedsvurdering, fx ved sammenligning med tidligere indberetninger.

3.5 Databehandling

Der indsamles data fra alle landsdele. Prisen på landsplan opnås som et vejet gennemsnit af de otte geografiske områder, hvor de indkøbte mængder er vægte.

3.6 Korrektion

Ikke relevant for denne statistik.

4 Relevans

I erhvervet bruges statistikken primært til at fastsætte lejen for forpagtet landbrugsjord. De centrale brugere er ministerier, landbrugets organisationer, kommuner, landmænd og advokater. Der er udbredt god brugertilfredshed.

4.1 Brugerbehov

Brugerne af statistikken er diverse ministerier, landbrugets organisationer, kommuner, landmænd og advokater. I erhvervet bruges statistikken primært til at fastsætte lejen for forpagtet landbrugsjord.

4.2 Brugertilfredshed

Hovedindtrykket er at brugerne tilfredse med statistikken. Der er ikke noget brugerudvalg for statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Statistikken opfylder kravene i Lov om kapitelstakster. Der er ingen EU-krav til denne statistik.

5 Præcision og pålidelighed

Der er ikke noget mål for usikkerheden på statistikken, fx i form af stikprøveusikkerhed eller målingsfejl. Der er ikke nogen grund til at tro, at statistikken skulle være udsat for nogen bias.

5.1 Samlet præcision

Der foreligger ikke noget mål for den samlede præcision.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Fejl opstået i dataindsamlingen.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Der foreligger ikke nogen egentlig måling af statistikkens kvalitet.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der beregnes kun endelige tal.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken offentliggøres ca. syv uger efter referenceårets afslutning. Statistikken offentliggøres uden forsinkelser i forhold til planlagte udgivelsestider.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken offentliggøres årligt ca. syv uger inde i det nye år.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken offentliggøres uden forsinkelser i forhold til det forud annoncerede udgivelsestidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Kapitelstakster har eksisteret siden begyndelsen af det 17'ende århundrede. Fra 1910-1970 er kapitelstaksten lavet for Stifter (gl. områdeinddeling). I perioden 1937-1953 er der kun opgjort kapitelstakst for Sjællands Stift. Statistikken er fuldt ud sammenlignelig tilbage til 1985.

7.1 International sammenlignelighed

Prisbegrebet i denne statistik - basispriser - anvendes i nationalregnskabet for alle EU-lande, og er nærmere beskrevet i Manual on the economic accounts for Agriculture and Forestry EAA/EAF 07 (Rev.2).

7.2 Sammenlignelighed over tid

Statistikken er fuldt ud sammenlignelig tilbage til 1985 og med forbehold for mindre korrektioner grundet databrud som følge af lovændringen tilbage til 1921. Ældre statistikker findes kun på skrift. Tidsserien "Landbrugsstatistik" går tilbage til 1900.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Statistikken er sammenlignelig med Salgspriser på udvalgte landbrugsprodukter, se tabellen [LPRIS10 i Statistikbanken](#).

7.4 Intern konsistens

Der er ingen inkonsistens i statistikken, da den er baseret på kun én undersøgelse.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives årligt i [Nyt fra Danmarks Statistik](#). I Statistikbanken offentliggøres Kapitelstaksterne under emnet [Økonomi for landbrug og gartneri](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken udgives årligt i [Nyt fra Danmarks Statistik](#) om *Kapitelstakster*.

8.5 Publikationer

Statistikken indgår ikke i nogen [publikationer fra Danmarks Statistik](#).

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Økonomi for landbrug og gartneri](#) i tabellen:

- [KAPIT1](#): Kapitelstakster efter kapitelstaksområder og kornart

8.7 Adgang til mikrodata

Forskere og andre analytikere fra autoriserede forskningsinstitutioner kan få adgang til statistikens anonymiserede mikrodata gennem [Danmarks Datavindue](#).

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik](#) i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Data publiceres ikke mere detaljeret end for de otte geografiske områder.

8.11 Reference til metodedokumenter

Der findes ingen særskilte metodebeskrivelser for denne statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Fødevareerhverv, Erhvervsstatistik. Kontaktpersonen for statistikken er Karsten Kjeld Larsen, tlf: 21 29 55 76 og e-mail: KKL@dst.dk.